

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

почуття впевненості в наступному дні і бажання продовжувати життя і розвиток саме в цьому місті.

Література

1. Cities of the Future: Challenges of Architecture and Design. URL: <https://www.ie.edu/insights/articles/cities-of-the-future-challenges-of-architecture-and-design/>
2. Урбаністика XXI століття: як треба будувати міста. URL: <https://mind.ua/openmind/20236314-urbanistika-xxi-stolittya-yak-treba-buduvati-mista>
3. Міста майбутнього: архітектор Паоло Тестоліні про необхідність гнучкого дизайну та гармонії з природою. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2019/10/17/mista-majbutnogo-arhitektor-paolo-testolini-pro-neobhidnist-gnuchkogo-dyzajnu-ta-garmoniyi-z-pryrodoyu/>
4. Робота архітекторів та проєктувальників в умовах війни. URL: https://propertytimes.com.ua/arhitektura/robota_arhitektoriv_ta_proektuvalnikiv_v_umovah_viyini_pereorientatsiya_na_svitoviy_rinok_ta_stvorenniya_ukrayinskoyi_arhitekturnoyi_shkoli
5. Війна та мир Леббеуса Вудса. URL: <https://pragmatika.media/vijna-ta-mir-lebbeusa-vudsa/>
6. Архітектурна Палата НСАУ. URL: <https://www.facebook.com/ArchPalata/posts/338595904954753>
7. Тимошенко К.: Наша мета – після перемоги швидко відновити все, що знищили росіяни під час цієї війни. URL: https://president.gov.ua/news/kirilo-timoshenko-nasha-meta-pislya-peremogi-shvidko-vidnovi-75553?fbclid=IwAR3FRPs76vWoleNbg7eY18vGtvMDIJnzl_wcggQko8kPxNokDiuKjrn6lMg

Б. Киричук, Т. Коберська

Національний університет водного господарства та природокористування, Україна

ІНФОРМАЦІЯ ЯК ЗБРОЯ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

В. Kyrychuk, T. Koberska

INFORMATION AS A WEAPON: LEGAL ASPECT

Війна, яку розпочала росія, змінила нас, змінила світ, змінила медіа. Для України це – геноцид, адже нас намагаються знищити і стерти з лиця землі загалом. І ця війна особливо активно супроводжується російськими хвилями дезінформації, інформаційно-психологічними кампаніями. Як зазначають українські медійники, завдання полягає сьогодні не просто інформувати, «завдання наше – воювати». З огляду на це, вважаємо, що тема дослідження феномену «інформації як зброї» є надактуальною та потребує всестороннього вивчення.

Мета розвідки – здійснити аналіз концепції «інформаційна зброя», оскільки не має у повному обсязі достатніх чинників захисту особистості від загроз, пов'язаних з поширенням інформаційних й інформаційно-психологічних впливів та охарактеризувати явище «гібридної війни» і простежити силу інформаційного супроводу в державі.

Новітні інформаційні технології в світі як і криза «класичних» медіа вплинули на критерії новинності, змінили парадигму сприйняття інформації, створюючи безліч законодавчо нерегульованих прецедентів, що сприяють виникненню й поширенню особливих типів правопорушень, зміст яких розкривається через неправомірне застосування інформаційно-телекомунікаційних засобів з метою впливу на соціальну й психологічну безпеку особистості. Визначальними факторами при розробці засобів інформаційної зброї стають саме індивідуальні особливості людини та соціуму. Сучасне інформаційне суспільство сприяло виробленню витончених способів маніпулювання свідомістю людей від сугестивного впливу слова, до стереотипності мислення, чуток, дозованої правди, гри на

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

почуттях, бомбардування нікчемною інформацією, яка не дозволяє зосередитися на проблемі, щоб виробити свою власну точку зору.

Розгляду даної проблеми присвячено чимало праць. До числа зарубіжних вчених, які займалися дослідженням впливу інформаційного феномену слід віднести П. Бергера, З. Бзежинського, Н. Вінера, У. Ліпмана, М. Маклюєна, Е. Ноель-Ноймана, М. Постера, Т. Ріда, Е. Тоффлера та ряд ін. Питання інформаційної війни в Україні стало предметом вивчення зокрема, у працях таких вітчизняних дослідників О.Деркача, Я. Жаркова, О. Литвиненко, В. Петрик, Г. Почепцова, М. Присяжнюка, І.Феськової, Д. Фролова і Ю. Шайгородського. Водночас, вважаємо, що питання інформаційної війни та гібридної війни потребує подальшого системного та ґрунтовного вивчення на шляху до обстоювання своїх прав на життя, свободу та гідність.

Поняття інформаційна зброя – означає сукупність технік і технологій інформаційного впливу на інформаційну інфраструктуру та інформаційне поле певної території чи держави, на психіку, свідомість і підсвідомість її населення задля дестабілізації інформаційного простору з подальшим завданням шкоди суспільно-політичній системі та збройним силам. Характерні ознаки інформаційної зброї: масштабність; прихованість; універсальність, де одні й ті самі техніки та технології використовують для знищення як військових, так і цивільних структур. Об'єктами інформаційної зброї є комп'ютерні системи, системи зв'язку, засоби масової інформації та психіка людини [3]. Інформаційна зброя поділяється, за об'єктами впливу, на такі види: інформаційно-технічний – зброя, що впливає на державну, цивільну, військову інформаційну інфраструктуру та інформаційно-психологічну зброю, що має вплив на морально-психологічний стан окремої особистості, групи людей і суспільство вцілому [3]. М. Лібікі означив різновиди інформаційної війни: командно-управлінська, економічна, психологічна, розвідувальна, хакерська, електронна та кібервійна. Також виділив основні складові психологічної війни: підрив громадського духу, війна культур, деморалізація збройних сил, дезорієнтація командування [1]. В умовах інформаційної війни руйнуються суспільні організми (державні, політичні, соціальні інститути).

Щодо поняття «гібридна війна», яке відносно нещодавно з'явилося і застосовується в українському медіа-просторі, єдиного розуміння цього явища не існує й досі. На думку М.Кондратюка, основним полем для гібридної війни стало як військове широкомасштабне вторгнення на територію України так і розповсюдження засобами масової інформації та соціальними мережами інформаційної брехні та різних «вкидів» [5, с.102]. І.Шайгородський стверджує, що гібридна війна – це застосування всіх видів бойових дій, у тому числі, і регулярної тактики, терористичних актів, насильства й кримінального безладдя. Автор також визначає основні елементи гібридної війни, а саме: одночасність, раптовість, комплексність та злочинність дій [6, с.70].

Очолює метод гібридної війни – пропаганда. На вітчизняному рівні роль пропаганди була проаналізована в працях Ю. Горбаня, який визначив її як особливий вид нематеріальної зброї, яка вражає психологічний стан ворога. Завданням інтенсивної пропаганди є створення атмосфери бездуховності у суспільстві ворожої сторони через відображення негативного ставлення до її культури та історичної спадщини. А.Дорошенко відзначає, що завданням мережоцентричної пропаганди є ідентоцид, тобто знищення національної ідентичності країни-суперника. Основним об'єктом ураження стає масова й індивідуальна свідомість [2, с.215]. Засоби протидії інформаційній та гібридній війні це – підсилення державного контролю за інформаційним простором України; оперативне координування інформаційним впливом на вразливі елементи інформаційної системи противника; розробка методів і засобів протистояння інформаційним акціям ворога для зменшення сфери його впливу; впровадження платформи з фактчек-ботами, використання комплексного підходу при формуванні стратегії інформаційної війни, тобто поєднання інформаційних методів впливу з економічними, військовими, політичними та правовими [4, с.22].

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

Отже, проведений аналіз факторів інформаційних впливів та інформаційної зброї, її аспектів впливу, в межах правового поля дозволяє виділити що потрібно, на нашу думку, для того, щоб протидіяти російській інформаційній та збройній ескалації в Україні. Сьогодні кожна людина повинна знати матрицю протидії маніпулюванню.

Література

1. Libicki M., Conquest in cyberspace. National security and information warfare, Cambridge, 2007, 207 p.
2. Дорошенко А.С. Гібридна війна в інформаційному суспільстві. *Вісник Національного університету «Юридична академія України ім. Я.Мудрого»*. 2015. № 2(25).С.212-218.
3. Зброя інформаційна - Велика Українська Енциклопедія. 23.04.2022р. https://vue.gov.ua/%D0%97%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%8F_%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0
4. Інформаційна війна. Захист від деструктивних інформаційно-психологічних впливів. Частина 2. <https://jrnل.nau.edu.ua/index.php/Infosecurity/article/view/13666>
5. Кондратюк М.О. Спецпропаганда як інформаційний складник гібридної війни росії проти України. *Стратегічні пріоритети. Серія «Політика»*. 2016. № 1(38). С.99-109.
6. Шайгородський І.В. Основні методи ведення гібридної війни в сучасному інформаційному суспільстві. *Актуальні проблеми політики і права*. 2016. Вип. 58.С. 66-76.

Д. Ковалишин, О. Герман, канд. істор. наук, проф.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ШЛЯХИ МОРАЛЬНОГО ТА МАТЕРІАЛЬНОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ

D. Kovalyshyn, O. Herman, Ph.D, Prof.

WAYS OF MORAL AND MATERIAL REHABILITATION OF POST-WAR UKRAINE

Сьогодення принесло на наші землі чимало біди та зла. Українське суспільство пожинає жахливі наслідки ворожої агресії. Після таких руйнувань та жертв нашої країні знадобиться немало часу аби відновити економіку країни та моральний стан людей. У багатьох бійців і у мирного населення після повернення з місць бойових дій трапляються чимало психологічних зрушень та розладів. Демобілізовані воїни потрапляють у зовсім інший світ, де вже немає вибухів, стрілянини, передчасних смертей. Одним із найважливіших завдань суспільства, яке приймає воїнів, є необхідність надання їм психологічної допомоги. Відсутність належної реабілітації негативно впливає на долю людей, які зазнали моральних і фізичних травм у час воєнних дій.

Які ж є методи для повернення до повноцінного життя наших військових? А. Г. Караян та І. В. Сиромятников пояснюють у книзі «Прикладна військова психологія» [1]: Психологічна реабілітація вирішує широкий спектр завдань психологічної допомоги учасникам бойових дій. Насамперед це:

- нормалізація психічного стану;
- відновлення порушених (втрачених) психічних функцій;
- гармонізація «Я-образу» ветеранів війни зі сформованою соціально-особистісною ситуацією (поранення, інвалідність тощо);
- надання допомоги у встановленні конструктивних відносин з референтними особистостями та групами.

Що ж до матеріального відновлення зруйнованої інфраструктури як державного так і приватного характеру власності Україною на міжнародній конференції в Лугано (Швейцарія) було презентовано перший глобальний проєкт такої реставрації. Десятирічна програма